

de Nationale ombudsman

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Telefoon
(070) 3 583 563
Telefax
(070) 3 607 572
E-mail
bureau@nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer
(070) 3 583 569 PV/ive
Datum
7 MAART 2005
Ons nummer
2004.05640 011
Uw brief
27 oktober 2004
Uw kenmerk
01993-04-BES
Bijlagen
1
Behandelend medewerker
mw. mr. P.G.J. v.d. Vils
Onderwerp
einde onderzoek

Directeur-generaal van de statistiek
Postbus 4000
2270 JM VOORBURG

Hierbij stuur ik u een kopie van mijn brief aan [REDACTED]
[REDACTED], waarin hem wordt meegedeeld dat het onderzoek naar aanleiding van zijn klacht is
beëindigd. Kortheidsnaive verwijs ik u naar de inhoud van die brief.

Ik dank u voor de informatie die ten behoeve van het onderzoek is verstrekt.

DE SUBSTITUUT-OMBUDSMAN,

mr. E.J.W.M. van Dooren

de Nationale ombudsman

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Telefoon
(070) 3 563 563
Telefax
(070) 3 607 572
E-mail
bureau@nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer
(070) 3 563 569 PV/ive
Datum
- 7 MAART 2005
Ons nummer
2004.05640 011
Uw brief
e-mail van 2 februari 2005
Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker
mw. mr. P.G.J. v.d. Vlis
Onderwerp
beëindiging onderzoek

Geachte **[REDACTED]**

Op 5 juli 2004 ontving de Nationale ombudsman uw verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het Centraal bureau voor de statistiek (CBS). Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directeur-generaal van de statistiek, werd een onderzoek ingesteld. In het kader van dit onderzoek werd de klacht als volgt geformuleerd voorgelegd aan de directeur-generaal van de statistiek:

Verzoeker klaagt erover dat het Centraal bureau voor de statistiek zijn bedrijf jaarlijks, sinds 1996, verzoekt om een vragenlijst in te vullen in verband met het samenstellen van statistische overzichten, hetgeen een onevenredige administratieve last betekent voor zijn bedrijf.

De directeur-generaal reageerde op uw klacht bij brief van 27 oktober 2004. Op 9 november 2004 werd u in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. U maakte van deze gelegenheid gebruik op 10 november 2004. Nadien zijn nog aanvullende gegevens gevraagd aan het CBS.

Uit de mij thans ter beschikking staande gegevens maak ik op dat zich het volgende heeft voorgedaan.

Het bedrijf waarvan u managing director bent is een groothandel in **[REDACTED]**. Bij het bedrijf werkten in november 2004 **[REDACTED]** werknemers. Bij brief van 30 maart 2004 deelde u het CBS mee er bezwaar tegen te hebben dat uw bedrijf ieder jaar opnieuw door het CBS werd geselecteerd om de vragenlijst Productiestatistiek Groothandel in te vullen, aangezien dit een onevenredige administratieve last voor uw bedrijf betekende. U verzocht het CBS uw bedrijf voor dat jaar vrij te stellen van het verstrekken van gegevens. Verder vroeg u het CBS hoe het mogelijk was dat uw bedrijf ieder jaar weer werd geselecteerd om de vragenlijst in te vullen. Bij brief van 8 juni 2004 deelde het CBS u mee dat de steekproef door de computer willekeurig wordt bepaald aan de hand van het aantal personeelsleden, de regionale spreiding en de activiteiten van het bedrijf en dat het kon voorkomen dat een bedrijf meerdere jaren achtereen voor deelname werd geselecteerd. U verzocht het CBS daarop bij brief van 10 juni 2004 opnieuw om uw bedrijf voor dat jaar vrij te stellen van het verstrekken van gegevens, aangezien het bedrijf al voor het zevende achtereenvolgende

de Nationale ombudsman

Ons nummer

2004.05640.011

2

jaar was geselecteerd. Bij brief van 1 juli 2004 deelde het CBS u mee dat uw verzoek niet werd ingewilligd aangezien u op grond van de wet verplicht bent gegevens te verstrekken.

Ten aanzien van uw klacht overweeg ik het volgende.

Het CBS heeft tot taak het van overheidswege verrichten van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap en het openbaar maken van de op grond van zodanig onderzoek samengestelde statistieken. Op 3 januari 2004 is de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek (wet van 20 november 2003, Sib. 516) in werking getreden. Deze wet verving de Wet economische statistieken (wet van 28 december 1936, Sib. 639DD) en de Wet op het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek (wet van 18 april 1996, Sib. 258).

Uit de Memorie van Toelichting op de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001 - 2002, 28 277, nr. 3) blijkt dat een belangrijke reden voor de invoering van de nieuwe wet was, dat de mogelijkheden van het CBS om de administratieve belasting (enquêtedruk) onder bedrijven te verlichten, uitgeput waren en dat het CBS, gezien de toenemende automatisering van de samenleving en het openbaar bestuur, toegang diende te hebben tot alle registraties bij overheidsinstellingen en rechtspersonen met een wettelijke taak of een bekostiging uit publieke middelen of uit heffingen.

Om het CBS in staat te stellen te komen tot een maximale vermindering van de administratieve lasten voor bedrijfsleven en burgers, voorziet de wet in een drie-trapsbenadering. Artikel 33, eerste lid, legt vast dat de directeur-generaal bevoegd is gebruik te maken van gegevens uit registraties van publiekrechtelijke diensten en instellingen. Voorts regelt het tweede lid van dit artikel de toegang voor het CBS tot registraties van semi-publiekrechtelijke rechtspersonen. Voor het geval de in het eerste en tweede lid bedoelde verwerving niet de benodigde gegevens oplevert, kan de directeur-generaal gegevens opvragen bij bedrijven, vrije beroepsbeoefenaren en andere bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorieën van instellingen en vrije beroepsbeoefenaren, zo wordt in het derde lid bepaald.

Verder bepaalt artikel 36 dat de directeur-generaal van de statistiek ervoor zorgdraagt dat de verwerving op zodanige wijze geschiedt dat de daaruit voortvloeiende administratieve lasten voor onder meer ondernemingen zo laag mogelijk zijn. Ook de Wet op het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek bevatte in artikel 10 een soortgelijke bepaling. Het feit dat de nieuwe wet het CBS de mogelijkheid biedt om veel meer gebruik te maken van registraties dan voorheen zal - zeker op termijn - de administratieve lasten voor ondernemingen en andere gegevensverstrekkers terugdringen en leiden tot een verdere verlagings van de enquêtedruk. De directeur-generaal van de statistiek liet weten te verwachten dat de verplichting voor ondernemers om vanaf 1 januari 2005 elektronisch aangifte te doen bij de Belastingdienst zal leiden tot een vermindering van de eigen gegevensverzameling door het CBS. In hoeverre de nieuwe regelgeving

de Nationale ombudsman

Ons nummer

2004.05640 011

3

ook voor uw bedrijf zal leiden tot een lastenverlaging, is vooralsnog niet bekend omdat de effecten van de nieuwe regelgeving pas op termijn merkbaar zullen zijn.

Voor zover het CBS zelf gegevens verzamelt, wordt systematisch gebruik gemaakt van steekproeven en wordt de steekproef door de computer willekeurig bepaald. De Centrale commissie voor de statistiek, naast de directeur-generaal van de statistiek bestuursorgaan van het Centraal bureau voor de statistiek, stelt jaarlijks het statistisch werkprogramma vast waaruit de statistische uitvraag van het CBS voortvloeit. Op grond van artikel 25 van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek dient ook de Centrale commissie voor de statistiek erop toe te zien dat de gegevensverwerking op zodanige wijze geschiedt dat daaruit voortvloeiende administratieve lasten voor ondernemingen en instellingen zo laag mogelijk zijn. Voorts bepaalt de wet dat sprake is van een responsverplichting waarbij de directeur-generaal van de statistiek de bevoegdheid heeft om een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen. Van deze responsverplichting kan een bedrijf niet worden ontheven. De steekproef zou dan namelijk niet representatief meer zijn en het statistisch programma zou worden ondermijnd. Hoewel ik begrip heb voor uw gevoel dat uw bedrijf disproportioneel wordt belast, kan ik niet anders concluderen dan dat het nadeel dat u ondervindt niet in onevenredige verhouding staat tot het algemeen belang van een goede en betrouwbare gegevensverwerking door het CBS. Ik acht uw klacht dan ook niet gegrond.

Hoogachtend,
DE SUBSTITUUT-OMBUDSMAN,

mr. F.J.W.M. van Dooren

